

FIȘA DISCIPLINEI

Patrologie și literatură post-patristică I

Anul universitar 2026–2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură post-patristică I			Codul disciplinei	OLR8881
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					13
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					11
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 50%, cu materiale didactice specifice indicate de profesor; Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Citirea textelor pe care le indică profesorul pentru orele de seminar.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP2	Publică lucrări de cercetare academice.
CP4	Promovează transferul de cunoștințe.
CP6	Interpretează texte religioase
CP8	Scrie publicații științifice
CP11	Predă texte religioase
CP16	Promovează dialogul în cadrul societății

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP2	26. Studentul cunoaște normele cercetării academice aplicate studiilor pastorale și liturgice.	26. Studentul valorifică surse patristice, canonice și istorice în redactarea lucrărilor științifice.
CP4	28. Studentul înțelege importanța transferului de cunoștințe în viața liturgică și pastorală.	28. Studentul transmite conținuturi teologice prin cateheză, predică, dialog și activități comunitare.
CP6	30. Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice, patristice și liturgice	30. Studentul interpretează texte religioase în contexte omiletice, catehetice și pastorale concrete
CP8	32. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale	32. Studentul redactează studii privind liturgica, omiletica, catehetica și teologia pastorală
CP11	35. Studentul înțelege specificul predării textelor religioase în cateheză și pastorală	35. Studentul predă texte biblice, patristice și liturgice prin explicații clare și contextualizate
CP16	40. Studentul explică valoarea dialogului în societate din perspectivă pastorală ortodoxă	40. Studentul susține dialoguri privind credința, cultura, comunitatea și provocările contemporane

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Definește categoriile fundamentale ale literaturii patristice și periodizarea acesteia.
2. Descrie contextul istoric, cultural și eclesial al scrierilor patristice din perioada post-apostolică.
3. Explică principalele contribuții doctrinare ale Părinților Apostolici, apologetilor și autorilor creștini studiați.
4. Diferențiază accentele teologice și eclesiologice specifice autorilor și operelor analizate.

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Analizează și interpretează fragmente reprezentative din textele patristice, inclusiv prin raportare la terminologia originală greacă sau latină.
2. Compară perspectivele doctrinare ale autorilor studiați și le integrează în dezvoltarea diacronică a teologiei patristice.
3. Valorifică surse patristice în redactarea și comunicarea academică a unor teme teologice și argumentează actualitatea lor pastorală.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
Sfinții Părinți, întrupare teologică a Tradiției și a etosului Bisericii: Sfinți Părinți, învățători, scriitori bisericești, scriitori creștini, doctori ai Bisericii. Prolegomene: definiție, obiect, periodizare, literatura și colecțiile patristice, genurile literale ale operelor patristice.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	3 prelegeri
Părinții apostolici. Simbolul Apostolic. Învățătura celor doisprezece apostoli (Didahia). Clement Romanul: clarificări conceptuale, cauzele care au dus la apariția literaturii post-apostolice, calea vieții și calea morții, compendium liturgic, prescripții disciplinare, ierarhia bisericească.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	3 prelegeri
Sfântul Ignatie al Antiohiei. Sfântul Policarp al Smirnei: viața, opera, hristologie, eclesiologie, sfaturi practice.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Părinți apologeti: reprezentanți, caracteristici ale literaturii apologetice, teologia apologetilor în liniile ei directe	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Sfântul Iustin Martirul și Filosoful: teoria lui logos spermatikos, importanța profețiilor Vechiului Testament, teologia Sf. Iustin, viziunea sa integratoare	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Sf. Irineu al Lyonului: lupta sa împotriva ereziilor, teologia Sf. Irineu	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Tertullian și exclusivismul creștinismului: raportarea sa față de păgâni, raportarea sa față de iudei, Tertullian și filosofia, teologia lui Tertullian	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Sf. Ciprian al Cartaginei: contextul pastorației sale, problemele pastorale și soluțiile oferite, teologia Sf. Ciprian (cu referire specială la eclesiologia sa)	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Bibliografie		
Bibliografia obligatorie:		
Ioan G. Coman, Patrologie, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București,		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

1956; Sfânta Mănăstire Dervent, 1999

Idem, Patrologie, vol. I, II, III, EIBMBOR, București, 1984, 1985, 1988

Stylianopapadopoulos, Patrologie, vol. I, traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006

Constantin Voicu, Patrologie, vol. I, Editura Basilica, București, 2009

Remus Rus, Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu, Editura Lidia, București, 2003

Claudio Moreschini, Enrico Norelli, Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine, vol. I, II/1, II/2, Editura Polirom, Iași, 2001, 2004, 2004

Hans von Campenhausen, Părinții greci ai Bisericii, Editura Humanitas, București, 2005

Idem, Părinții latini ai Bisericii, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005

Ioan I. Ică jr, Canonul Ortodoxiei, vol. I, Canonul apostolic al primelor secole, Editura Deisis/Stavropoleos, 2008

Scrierile Părinților Apostolici, traducere, note și indici de pr. dr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1995 sau în colecția Părinți și Scriitori Bisericești vol. 1, EIBMBOR, București, 1979

Claudio Moreschini, Istoria filosofiei patristice, Polirom, Iași, 2009.

Bibliografie opțională:

Apologeti de limba greacă, traducere, note și indici de pr. prof. T. Bodogae, pr. prof. Olimpiu Căciulă, pr. prof. D. Fecioru, PSB 2, EIBMBOR, București, 1980

Apologeti de limbă latină, traducere de prof. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și prof. David Popescu, introducere, note și indici de prof. Nicolae Chițescu, PSB 3, EIBMBOR, București, 1981

Tertullian, Tratatate dogmatice și apologetice, Editura Polirom, Iași, 2007.

Jaroslav Pelikan, Tradiția creștină, o istorie a dezvoltării doctrinei, vol. I, vol. II, vol. III, vol. IV, vol. V, Editura Polirom, Iași, 2004, 2005, 2006, 2006, 2008

Jonathan Hill, Istoria gândirii creștine, Editura Casa Cărții, Oradea, 2007

Frances Young, Lewis Ayres, Andrew Louth, The Cambridge History of Early Christian Literature, Cambridge University Press, 2004

Wilhelm Pratscher (ed.), The Apostolic Fathers. An Introduction, Baylor University Press, 2010

Patrick J. Hamell, Handbook of Patrology, Alba House, New-York, 5th edition, 1991

Johannes Quasten, Patrology, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.

Joseph Tixeront, A Handbook of Patrology, translated by S.A. Raemers, Kessinger Publishing's Legacy Reprints, f.a.

Otto Bardehewer, Patrology, translated by Thomas J. Shahan, Freiburg im Breisgau & St. Louis, Mo., 1908

Nicolae Corneanu, Patristica Mirabila, pagini din literatura primelor veacuri creștine, ediția a II-a revăzută, Editura Polirom, Iași, 2001

Fr. Tadros Y. Malaty, Lectures in Patrology. The Apostolic Fathers, Sporting-Alexandria, Egypt, 1993.

Manuscrisele de la Marea Moartă, traducere de Simona Dumitru, Editura Herald, București, 2009.

Clayton N. Jefford, Reading the Apostolic Fathers. An introduction, Hendrickson, 1996

Jean Daniélou, Les symboles chrétiens primitifs, Éditions du Seuil, 1961.

J.N.D. Kelly, Early Christian Creeds, Continuum, 1972.

Bradley Paul Nystrom, Holos Anthropos: An Historian's Reading of the Early Christian Fathers, PhD Dissertation, University of California, 1981.

Frederick Copleston, Istoria filosofiei. I. Grecia și Roma, Ed. All, București, 2008.

Christopher Stead, Philosophy in Christian Antiquity, Cambridge University Press, 1994.

Daniel Benga, Metodologia cercetării științifice în teologia istorică, Editura Sofia, 2005

Scrierile Părinților Apostolici, traducere, note și indici de pr. dr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, București, 1995 sau în colecția Părinți și Scriitori Bisericești vol. 1, EIBMBOR, București, 1979

George Edmunson, The Church in Rome in the First Century. An Examination of various controverted Questions relating to its History, Chronology, Literature and Traditions, Longmans, Green and Co., London, 1913.

Clément de Rome, Épitre aux Corinthiens, Introduction, Texte, Traduction, Notes et Index par Annie Jaubert, col. Sources Chrétiennes, Les Éditions du Cerf, 1971.

J. Patout Burns Jr., Cyprian the Bishop, Routledge, London, 2002.

Charles Thomas Brown, The Gospel and Ignatius of Antioch, Peter Lang, New York, 2000.

Ignace D' Antioche, Polycarpe de Smyrne, Lettres, Introduction, Texte, Traduction, Notes et Index par P. Th. Camelot, col.

Sources Chrétiennes, Les Éditions du Cerf, 1958.
 Eric Osborn, Irenaeus of Lyons, Cambridge University Press, 2003.
 John Behr, Ascetism and Anthropology in Irenaeus and Clement, Oxford Scholarship Online, 2000 (traducere rom.: Ascetism și antropologie la Sfântul Irineu de Lyon și Clement Alexandrinul, Ed. Doxologia, Iași, 2016)
 Matthew C. Steenberg, Of God and Man. Theology as Anthropology from Irenaeus to Athanasius, T&T Clark, 2009.
 Rick Rogers, Theophilus of Antioch. The Life and Thought of a Second-Century Bishop, Lexington Books, 2000.
 Eric Osborn, Tertullian, First Theologian of the West, Cambridge University Press, 2000.
 David Rankin, Tertullian and the Church, Cambridge University Press, 1995.
 Geoffrey D. Dunn, Tertullian, Routledge, London and New York, 2004.
 A. Hilhorst (ed.), The Apostolic Age in Patristic Thought, Brill, Leiden-Boston, 2004.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Seminarul va aprofunda temele de la curs, aplecându-ne asupra textelor Părinților discutați în acest semestru, încercând să abordăm în limba originală (greacă sau latină) pasaje importante.	Proiectarea de texte în limba originală, citirea, analizarea și comentarea lor.	Seminarul ajută și la exersarea limbilor clasice (greacă și latină), pe care studenții le au în planul de învățământ.
Identică cu cea de la curs		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Contextualizarea autorilor și operelor studiate; explicarea contribuțiilor doctrinare majore; interpretarea corectă a conceptelor patristice.	Examen oral, condiționat de îndeplinirea cerințelor de prezență și de predarea portofoliului de seminar.	75%
	Capacitatea de a ilustra și argumenta actualitatea mesajului patristic prin exemple relevante.		
	Analiza și interpretarea textelor patristice; integrarea temelor discutate într-un discurs interpretativ propriu; respectarea standardelor lucrărilor cu caracter științific.	Portofoliu de seminar: fișe de lectură/analiză, sinteze și/sau lucrare de seminar.	25%
9.6 Standard minim de promovare			
Identificarea corectă a principalilor autori și opere studiate; explicarea noțiunilor teologice fundamentale; interpretarea coerentă a unui text patristic reprezentativ și obținerea notei minime 5.			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
1 FĂRA SĂRĂCIE	2 FOAMETE „ZERO”	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTĂRE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
10 INEGALITĂȚI REDUSE	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚĂ ACVATICĂ	15 VIAȚĂ TERESTRĂ	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Nu se aplică nici o etichetă
								X

Data completării:
12.05.2026

Semnătura titularului de curs

Pr. a

Semnătura titularului de seminar

Pr. a

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.